

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 11.4.2018
SWD(2018) 98 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

1) kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele

a

2) o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES

{COM(2018) 184 final} - {SWD(2018) 96 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů návrhu směrnice, který zavádí cílené změny směrnic EU v oblasti ochrany spotřebitele, a návrhu směrnice, kterou se mění a nahrazuje směrnice 2009/22/ES o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů (tzv. nová dohoda pro spotřebitele).
A. Potřeba opatření
Proč? Jaký problém se řeší? <u>Maximálně 11 řádků</u>
Toto posouzení dopadů směrnice bylo vypracováno v návaznosti na kontrolu účelnosti právních předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele, na hodnocení směrnice 2011/83/EU o právech spotřebitelů, jež byly obě zveřejněny v květnu 2017, a dále na hodnocení doporučení o kolektivním odškodnění, jež bylo zveřejněno v lednu 2018. Výsledky ukazují, že zatímco hmotněprávní předpisy jsou celkově vhodné pro daný účel, jejich účinnosti brání nedostatečná informovanost a nedostatečné prosazování a možnosti spotřebitelů v oblasti kolektivního odškodnění. V roce 2016 nahlásilo problémy týkající se práv spotřebitele 20,1 % spotřebitelů EU a 24 % obchodníků se domnívalo, že dodržování práva v oblasti ochrany spotřebitele nebylo na dostatečné úrovni. Tato skutečnost vede k poškozování spotřebitele a způsobuje narušení spravedlivé hospodářské soutěže pro obchodníky. Uvedená hodnocení navíc poukázala na potřebu modernizace pravidel a odstranění nepřiměřené zátěže v konkrétních oblastech. Toto posouzení dopadů se proto nejprve zabývá současnými neúčinnými mechanismy k 1) zastavení porušování práva a k odrazování od takového porušování a 2) zajištění toho, aby bylo spotřebitelům umožněno získat odškodnění za újmu, a to zejména v případě událostí hromadné škody. Dále pojednává o modernizaci pravidel EU na ochranu spotřebitele s ohledem na digitální rozvoj a o odstraňování nepřiměřené zátěže pro obchodníky v konkrétních oblastech. V důsledku globalizace a digitalizace a s nimi spojeného nárůstu spotřebitelských transakcí se očekává postupné zhoršování těchto problémů.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout? <u>Maximálně 8 řádků</u>
Cílem této iniciativy je dále posilovat zdravé spotřebitelské prostředí, jež podporuje hospodářský růst, jelikož spotřebitelské výdaje představují 56 % HDP EU. Na straně poptávky by plánovaná opatření měla snížit poškozování spotřebitelů, podporovat důvěru a posílit postavení spotřebitelů v jejich úloze hnací síly trhu. Na straně nabídky je cílem těchto opatření usilovat o zajištění spravedlivé hospodářské soutěže a právní jistoty pro firmy. Konkrétními cíli jsou: 1) zlepšení dodržování právních předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele a 2) modernizace předpisů v oblasti ochrany spotřebitele a odstranění zbytečných nákladů pro obchodníky. To přispěje k dosažení obecných cílů: 1) zajištění vysoké úrovně ochrany spotřebitele a 2) hladké fungování vnitřního trhu, a to ve prospěch spotřebitelů i obchodníků.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU? <u>Maximálně 7 řádků</u>
Ochrana spotřebitele patří mezi sdílené pravomoci členských států a EU. Problémy vymezené tímto posouzením dopadů jsou velmi rozšířené a mají stejné příčiny v celé EU. V případech rozšířeného protiprávního jednání poškozujícího spotřebitele v několika členských státech musí prosazování práva vycházet z jednotného a společného hmotněprávního rámce. Zpráva o kontrole účelnosti ukázala, že nejdůležitější přidanou hodnotou EU v oblasti ochrany spotřebitele je skutečnost, že harmonizované předpisy umožňují vnitrostátním donucovacím orgánům účinněji řešit přeshraniční porušování práva poškozující spotřebitele v několika členských státech. Harmonizované předpisy zároveň obchodníkům umožňují snazší přeshraniční obchod při nižších nákladech.

B. Řešení
Jaké legislativní a nelegislativní možnosti byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč? <u>Maximálně 14 řádků</u>
Co se týče nedodržování právních předpisů, byla přijata či jsou přijímána opatření na úrovni EU, jejichž cílem je vyřešit problémy zjištěné v předchozích hodnoceních. Tato iniciativa se zaměřuje na příčiny problému, které doposud nebyly jinak řešeny. Zvažována jsou nelegislativní řešení, ale s ohledem na doporučení v hodnoceních jsou navrhovanými řešeními cílené legislativní zásahy. Tyto zásahy by doplnily již přijaté legislativní a nelegislativní kroky. Co se týče modernizace předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele, posuzovány byly i nelegislativní přístupy, ale pro úplné vyřešení příčin problémů se všechny ukázaly být pravděpodobně nedostatečné. Balíček upřednostňovaných možností obsahuje zásahy, které zajistí:

- více odrazující a přiměřenější sankce za porušení předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele,
- prostředky nápravy pro oběti nekalých obchodních praktik,
- posílené mechanismy pro kolektivní žaloby na zdržení se jednání a kolektivní odškodnění,
- větší transparentnost B2C transakcí na internetových tržištích,
- zvýšení ochrany spotřebitele v případě „bezplatných“ digitálních služeb, tedy služeb poskytovaných bez peněžní úhrady,
- modernizaci požadavků na informace,
- nápravu nerovnováhy v oblasti práva spotřebitele odstoupit od smlouvy uzavřené na dálku a smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory.

Kdo podporuje kterou možnost? Maximálně 7 řádků

Sdružení spotřebitelů podporují veškerá navržená opatření s výjimkou požadavků na informace a práva spotřebitele odstoupit od smlouvy. **Sdružení obchodníků** podporují navrhovaná opatření v oblasti transparentnosti na internetových tržištích, „bezplatných“ digitálních služeb (částečně), požadavků na informace a práva spotřebitele odstoupit od smlouvy. **Sdružení obchodníků** se do určité míry brání navrhovaným opatřeními, která se týkají sankcí, prostředků nápravy, kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění a „bezplatných“ digitálních služeb. Řada **orgánů členských států** podporuje navržená opatření v oblasti prostředků nápravy, kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění, transparentnosti internetových tržišť a „bezplatných“ digitálních služeb. Některé orgány vyjadřují znepokojení, pokud jde o opatření v oblasti sankcí, prostředků nápravy a práva spotřebitele odstoupit od smlouvy.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)? Maximálně 12 řádků

Balíček upřednostňovaných možností umožní snazší a účinnější odškodnění spotřebitelů a přispěje ke snížení poškození spotřebitelů, a bude tak přínosem zejména pro ohrožené spotřebitele. Zároveň posílením odrazujícího účinku přispěje k lepšímu dodržování předpisů. Balíček doplňuje revidované nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (SOOS) a podporuje jeho účinné fungování. Zavedení lepších možností odškodnění a odstranění nedostatků v současné ochraně digitálních transakcí povede k větší důvěře spotřebitelů. Obchodníci dodržující právní předpisy budou mít prospěch ze spravedlivější hospodářské soutěže. Vyváženější předpisy v oblasti práva na odstoupení od smlouvy, zjednodušení požadavků na informace, zvýšená účinnost online komunikace se zákazníky a harmonizace předpisů, zejména pro online transakce, to vše přispěje ke snížení nákladů obchodníků, kteří plní své povinnosti, a to včetně malých a středních podniků. Účinnější odrazování od zavádějících environmentálních tvrzení by mělo mít pozitivní dopad na životní prostředí.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)? Maximálně 12 řádků

Obchodníci plnící své povinnosti nebudou mít žádné podstatné náklady související s opatřeními v oblasti sankcí, prostředků nápravy a kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění. Obchodníci, kteří neplní povinnosti vyplývající z předpisů, pocítí dodatečné náklady těchto opatření, a to zejména kvůli vyšším sankcím a také proto, že spotřebitelé budou mít k dispozici lepší mechanismy k požadování nápravy, potenciálně rovněž i v rámci kolektivních řízení, a tyto náklady „vynulují“ nelegálně nabyté zisky. Zavedení opatření v oblasti „bezplatných“ digitálních služeb budou znamenat dodatečné náklady na dodržování předpisů pro poskytovatele těchto služeb. Rovněž opatření v oblasti transparentnosti internetových tržišť bude mít za důsledek náklady nutné k uzpůsobení on-line rozhraní tak, aby shromažďovala určité informace od obchodníků jakožto třetích stran a předávala je spotřebitelům. Nicméně tato dvě opatření budou díky lépe harmonizovaným předpisům mezi členskými státy a větší právní jistotě také přinášet úspory. Opatření v oblasti požadavků na informace a práva odstoupit od smlouvy přinese úspory obchodníkům. Neočekávají se nepříznivé dopady na životní prostředí ani sociální dopady.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků? Maximálně 8 řádků

V souladu se stávajícím spotřebitelským *acquis* EU nebude malým a středním podnikům, včetně mikropodniků, poskytnuta žádná výjimka. Bylo by to v rozporu s obecným cílem předpisů o ochraně spotřebitele a v konečném důsledku také v rozporu se zájmy malých a středních podniků, jelikož by spotřebitelé při nákupu od těchto podniků neměli tak vysokou ochranu, a tudíž by v tyto podniky měli při nakupování menší důvěru. Přestože budou náklady pro podniky celkově značné, balíček upřednostňovaných možností sníží podnikům, a to včetně

malých a středních podniků, náklady v oblasti práva na odstoupení od smlouvy, a nadto přinese lepší transparentnost podnikům při prodeji spotřebitelům na internetových trzích. Účinnější vymahatelnost právních předpisů a domáhání se odškodnění sníží negativní dopady nekalé hospodářské soutěže.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány? Maximálně 4 řádků

Opatření v oblasti sankcí, prostředků nápravy a kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění budou znamenat náklady pro ty členské státy, které budou muset reformovat vnitrostátní předpisy, například týkající se sankcí či mechanismu odškodnění spotřebitele. Vyšší míra dodržování požadavků však přispěje k úsporám díky nižším nákladům na správní a soudní řízení. Mechanismus kolektivního odškodnění racionalizuje soudní jednání v případě hromadné škody.

Očekávají se jiné významné dopady? Maximálně 6 řádků

Cílem upřednostňovaného balíčku je důslednější dodržování právních předpisů EU v oblasti ochrany spotřebitele, díky němuž se spotřebitelská práva stanou reálnější pro jednotlivé spotřebitele alepší se povědomí občanů a podniků o přidané hodnotě předpisů EU. Opatření v oblasti kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění může zlepšit přístup občanů ke spravedlnosti. Opatření v oblasti sankcí, prostředků nápravy a kolektivních žalob na zdržení se jednání a kolektivního odškodnění rovněž pravděpodobně budou mít pozitivní dopad pro zranitelné spotřebitele a životní prostředí.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána? Maximálně 4 řádků

Kromě pravidelného monitorování se doporučuje, aby bylo 5 let po provedení tohoto legislativního zásahu členskými státy vypracováno hodnocení jeho účinnosti, efektivity, relevance, soudržnosti a přidané hodnoty EU, a to na základě předem stanovených hlavních ukazatelů pokroku.